

Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell

Dokumentplassering: I.1.1.7.4-6	Godkjent dato: 16.09.2025	Revideres innen: 16.03.2026	Sist endret: 16.09.2025	Versjon: 1.01
---	-------------------------------------	---------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Forlenget gyldighet til 16.03.2026

Utarbeidet av: OUS, lokal plan fra nasjonal plan

Plan ID: [nummer] **Versjon:** [1.0]

Revideres innen dato: 2023

Lokaltilpassing av plan fra OUS

Fagansvarlig SSHF: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatreri SSA

Oppdatert dato: juni, 2024

Oppdatert kunnskapsgrunnlag dato: 2017

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)			
1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår
3.	Respirasjon/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære
		9.	Seksualitet/reproduksjon
		10.	Sosialt/planlegging av utskriving
		11.	Åndelig/kulturelt/livsstil
		12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	ICNP	Sykepleiediagnose	ICNP	Resultat og intervensjon	Spesifiser	Frekvens/situasjon	Referanse
5,7	81763001	Risiko for skade	278911000202100	Tilfredsstillende funksjon i nervesystem			2,3,6,8,9
5,7			225398001	Vurdering av nevrologisk status			2, 3, 6, 8, 9
5,7,			182793009	Nevrologisk overvåking	Bevegelighet/parestesier, observere blære/tarmfunksjon		2,3,6,8,9
				Bruk av Miami krage. Følg prosedyre i EK- WEB: Miami- J nakkekrage, id: 38816			
2	129868008	Mangelfull kunnskap om behandlingsregime	129830006	Tilfredsstillende håndtering av behandlingsregime			2,3,6,8
2,12			392155009	Undervisning om behandlingsregime	Gi postoperativ informasjon om spesielle hensyn og restriksjoner		2, 3, 6, 8
2			310866003	Informering av pasient	sengepostens rutiner, preoperative	Dato	2,3,6,8

Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA ,Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatreri SSA	Verifisert av: []	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Dok.nr: D59251
--	--	----------------------	---	-------------------

Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA ,Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatreri SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01
-----------------------------	--	--	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

					forberedelser, forventet behandlingsforløp og utskrivelsestidspunkt		
				Klargjøring til operasjon SSA. Følg prosedyre i EK- WEB: "Preoperative forbredelse", id: 43267 , SSA Klargjøring til operasjon SSK. Følg prosedyre i EK- WEB "Klargjøring av Ortopediske pasienter til operasjon, SSK" id; 49051 ,SSK		Dato:	
				Pre og post operativ sykepleie. Følg prosedyre EK-WEB: "Pre og post- operativ sykepleie ved ryggkirurgi" ID: 51772 , 4A, SSK			
4,5,6,7	Meldt inn Behov for klargjøring til operasjon	764816006	Fysisk klargjort til operasjon				
4,7		133898004	Operasjonsforberedelse				
			Klargjøring til operasjon SSA. Følg prosedyre i EK- WEB: "Preoperative forbredelse", id: 43267 , SSA				
			Klargjøring til operasjon SSK. Følg prosedyre i EK- WEB "Klargjøring av Ortopediske pasienter til operasjon, SSK" id; 49051 ,SSK				
			Preoperativ hårfjerning" sshf ,ID; 05954 Følg prosedyre i EkWeb				
			Premedikasjon voksne SSA. Premedikasjon til kirurgiske pasienter over 16 år" SSA, ID; 27593 Følg prosedyre i EkWeb				
			Premedikasjon voksne pasienter, Anestesi SSK, 51953 Følg prosedyre i EkWeb				

Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatris SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01
-----------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

3	78648007	risiko for infeksjon	397680002	Ingen tegn eller symptomer på infeksjon			
6			386335003	Infeksjonsforebygging			
6			370835007	Overvåking av tegn og symptomer på infeksjon			
3			304495004	Overvåking av vitale tegn			
				Se prosedyre EK-WEB: "Bruk av NEWS 2", id:49779			1, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12
3,6			1153455005	Vurdering av tegn og symptomer på infeksjon	Spesifiser (rubor, varme, hevelse, smerte, feber, nedsatt funksjonsevne)	Hver vakt	
6			423687009	Stell av perifert venekateter			
				Innlagt PVK. Følg prosedyre i EK-WEB: "innleggelse, bruk og stell av PVK", ID: 17589			
3	733741005	Svekket sirkulasjon	278811000202109	Tilfredsstillende sirkulasjon			
3			733873006	Vurdering av sirkulasjonssystem			
			304495004	overvåking av vitale tegn			
				NEWS. Følg prosedyre i EK-WEB: "Bruk av NEWS 2", id:49779			
3	129893005	Endret respirasjon	278851000202108	Tilfredsstillende respiratorisk gassutveksling			
3			422834003	Vurdering av respirasjon			
				Se prosedyre EK-WEB: "Bruk av NEWS 2", id:49779	I MV		1, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12
			57485005	oksygenbehandling	Spesifiser Som forordnet		
3	1144780006	Økt risiko for embolisme	1141709008	Ingen dyp venetrombose			3,5
3,7			386281000	Forebygging av emboli			3, 5
7			62013009	Mobilisering av pasient	Spesifiser		3,5

Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatr SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01
-----------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

					Som forordnet		
3,7			182764009	Antikoagulasjonsbehandling	Som forordnet		3,5
4	422587007	Kvalme	162056003	Ingen kvalme			
4			408882007	Håndtering av kvalmebehandling			
				Se annen VP "kvalme"			
4	129845004	Risiko for lavt næringsinntak	248324001	Godt ernært			
			1759002	vurdering av ernæringsstatus			
4			710563008	vurdering av risiko for nedsatt ernæringsstatus	Score screening: Dato:		3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
				Underernæring hos voksne. Forebygging og behandling. Ved score lik eller over 2: Følg prosedyre: EkWeb: id: 46151			
			386372009	Håndtering av ernæring			
4			792805006	Faste	0 pr os fra midnatt, før operasjonsdagen. Spesifiser	Dato:	
				Faste før operasjon SSA. Følg prosedyre i EK-WEB: "Faste før anestesi og operative inngrep", ID; 04978 , SSA			
				Faste før operasjon SSK. Følg prosedyre i EK-WEB "Faste før anestesi/operasjon" ID;15212, SSK			
				Faste før operasjon SSF. Følg prosedyre i EkWeb EK-WEB "Preoperativ- faste - voksne" ID; 07915 , SSF			
4			226010006	Bistand til spising og drikking	Spesifiser: Selvhjulpen, tilrettelegging, mating		

Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatris SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01
-----------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

				Se annen VP: Ernæringsvikt – underernæring			
4	1259140002	Ustabilt blodsukker	27857100020210 4	tilfredsstillende blodsukkernivå			
4			698472009	Overvåking av blodsukker		(spesifiser)	
4			39543009	Administrering av insulin		Som forordnet	
4				Administrer insulin drypp ved fasting (GIK) SSA Følg prosedyre EK-WEB: "Diabetes mellitus" SSA id; 04562		Som forordnet	
				Administrer insulin drypp ved fasting SSK "Diabetes: Insulin- infusjon," ID; 00197		Som forordnet	
				Se annen VP- Ortopedi generell			
				Se annen VP- Diabetes			
4	190902006	Forstyrrelser i væskebalanse	166685005	Normal elektrolyttbalanse			
			710853006	Vurdering av væskebalanse			
4			711006002	Måling av væskeinntak		Hver vakt, reg. i MV	
5			711005003	Måling av væskeproduksjon		Hver vakt, reg. i MV	
			276026009	Regulering av væskebalanse			
4			103744005	Administrering av væske intravenøst		Som forordnet	
5	267064002	Urinretensjon	14761000202109	Tilfredsstillende funksjon i urinveier			
5			710148003	Fremming av tilfredsstillende vannlating			2,3
5			700387001	Ultralydundersøkelse av urinblære for bestemmelse av resturin			
5			Meldt inn	Registrering av spontanurin	I MV		
			410024004	Blærekateterisering			

Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatris SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01
-----------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

				SIK. Følg prosedyre i EK-WEB; "SIK". :id: 39305			
			446583004	innleggelse av permanent blærekateter			
				Innlagt permanent kateter Følg prosedyre EK-WEB; "Innlagt permanent kateter": id: 42675			
5	72042002	Fekal inkontinens	24029004	Kontinent for avføring			
			417476007	Vurdering av avføringskontinens			
5			386223004	Behandling av avføringsinkontinens			
5			710963004	Håndtering av inkontinenshjelpemiddel			
5	129691005	Risiko for obstipasjon	162089003	Normal avføring			1,2,3,5,14
5			389082000	Forebygging av obstipasjon			1,2,3,5,14
5			18629005	Administrasjon av legemiddel	Laksantia Som forordnet		
5			710145000	Fremming av effektiv tarmtømming			1, 2, 3, 5, 14
5			711003005	Overvåking av tarmmotilitet	Notere dato for siste avføring:		1,2,3,5,14
6	7919002	Svekket hudkvalitet	9501000202103	Tilfredsstillende sårtilheling			2,3,6,11,14
6			372032001	Vurdering av sårtilheling			2, 3, 6, 11, 14
6			225395003	Vurdering av sår	blødning/hematom, spinalvæske-lekkasje og infeksjons-tegn	x1/ vakt	2,3,6,11,14
			18949003	Skift av sårbandasje	Spesifiser. Skiftes før utreise	Som forordnet	2,3,6,11,14
6				Se proedyre EK-WEB "postoperative sårinfeksjoner-forebygging": id: 08023			
6			710107001	Stell av sårdrøn	Spesifiser Overvåke mengde, farge og konsistens på drenasje		2,3,6,11,14

Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatreri SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01
-----------------------------	--	--	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

6			710765004	Seponering av sårdren		Som forordnet	2,3,6,11,14
				Følg prosedyre i EK-WEB: "observasjoner, stell og fjerning av dren": id: 17606			
7	284778005	Vansker med utførelse av egenomsorg	284774007	I stand til å utføre egenomsorg			
7			711043000	Vurdering av egenomsorg			
7			1156582006	Tilrettelegging for personlig hygiene			
7			704444008	Bistand ved stell	Spesifiser		
7			1230050000	Bistand til påkledning	Spesifiser		
7	82971005	Nedsatt mobilitet	302042005	I stand til mobilisering			
7			430481008	Vurdering av mobilitet			
			308447003	Henvising til fysioterapeut	Dato:		
7			62013009	Mobilisering av pasient			
7			710803000	Bistand med mobilitet	Spesifiser		
7			710804006	Bistand til å gå med bruk av hjelpemiddel	Spesifiser		
7			710122006	Fremming av fysisk mobilitet	Spesifiser		
7			713138001	Bistand til mobilisering i seng	Spesifiser		
8	274663001	Akutt smerte	1149085006	Tilfreds med smertelindring			1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 13
8			710995003	Overvåkning av smerter			1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 13

Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatr SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01
-----------------------------	--	---	------------------------------	--	-------------------

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

8			225399009	Vurdering av smerter		Ved bruk av NRS	1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 13
8			278414003	Smertehåndtering			1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 13
8			52685006	Administrasjon av smertestillende		Som forordnet	1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 13
				Se prosedyre EK-WEB: "Opioider på sengepost": id: 46388			
8			410397006	Overvåking av virkning og bivirkninger av legemiddel			1, 2, 3, 6, 9, 10, 11, 13
8				Se annen VP Smerte - akutt			
10	Meldt inn	Behov for planlegging av utskrivelse	430567009	Klar for utskrivelse			
10			371754007	Planlegging av utskrivelse			
10			710824005	Vurdering av behov for helse- og sosialomsorg	Så snart som mulig, fortløpende. PLO; hjemmesykepleie, korttidsopphold og rehabiliteringsopphold		
				EkWeb: "PLO Sjekkliste for innhold i Helseopplysninger og Utskrivningsrapport" Id;43860			
10			308453003	Henvising til ergoterapeut	Vurdere behov for hjelpemidler i hjemmet	Dato:	
10			710483006	Utskrivningsplanlegging med pårørende			
10			410365006	Håndtering av transport	Spesifiser		
10, 12			1156892006	Fastsetting av tidspunkt for oppfølgingstid	Se operasjonsbeskrivelse og epikrise	Som forordnet	
10			709755006	Samarbeid med lege	Resept, sykemelding, transport, kontrolltime,		

Referanser

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell				Side: 9 Av: 16
Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatris SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

1. Abrams, G. M. & Wakasa, M. (2014). Chronic complications of spinal cord injury and disease. UpToDate. Hentet 01.03.18 fra: https://www.uptodate.com/contents/chronic-complications-of-spinal-cord-injury-and-disease?source=search_result&search=spinal%20cord%20injury&selectedTitle=2~150
2. American Association of Neuroscience Nurses (AANN). (2014). *Cervical Spine Surgery- a Guide to Preoperative and Postoperative Patient Care*. Nedlastet fra: <http://www.aann.org/pubs/content/guidelines.html>
3. American Association of Neuroscience Nurses (AANN). (2014). *Thoracolumbar Spine Surgery- a Guide to Preoperative and Postoperative Patient Care*. Nedlastet fra: <http://www.aann.org/pubs/content/guidelines.html>
4. Cabrera, G., Schub T, Richards S. & Pravikoff D. (2016). Radiculopathy, Cervical. CINAHL Nursing Guide, March 11, 2016. Hentet 14.12.17 fra: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T703115&site=nup-live&scope=site>
Chronic complications of spinal cord injury and disease
5. Casey, K. F. (2017). Spinal cord compression. Best Practice. Hentet 01.03.18 fra: <http://bestpractice.bmj.com/best-practice/monograph/1012.html>
6. Dansk Neurokirurgisk Selskab og Fagligt Selskap for NeuroSygeplejersker (DNKS & FSNS) (2009). *Nationale kliniske retningslinjer for pasienter med degenerative cervikale lidelser*. Nedlastet fra : http://www.dnks.dk/fileadmin/dnks/Vejledninger/deg_cerv.pdf
7. Mennella, H., Schub, E. & Pravikoff, D. (2016). Pressure Injuries: Spinal Cord Injury. CINAHL Nursing Guide, September 30, 2016. Hentet 01.03.18 fra: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T702775&site=nup-live&scope=site>
8. Schub T. & Pravikoff D. (2016). Spinal Injuries, Cervical. CINAHL Nursing Guide, June 3, 2016. Hentet 14.12.17 fra: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T703030&site=nup-live&scope=site>
9. Schub T. & Pravikoff D. (2016). Spinal Stenosis. CINAHL Nursing Guide, May 20, 2016. Hentet 14.12.17 fra: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T703831&site=nup-live&scope=site>
10. Schub, T. & Pravikoff, D. (2016). Pressure Injuries: Patients with Spinal Cord Injuries. CINAHL Nursing Guide, November 4, 2016. Hentet 14.12.17 fra: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T702638&site=nup-live&scope=site>
11. Schub T, Richards S. & Pravikoff D. (2016). Radiculopathy, Lumbar. CINAHL Nursing Guide, March 11, 2016. Hentet 14.12.17 fra: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T703116&site=nup-live&scope=site>
12. Schub T., Walsh K. & Pravikoff D. (2016) Pressure Injuries in Patients with Spinal Cord Injury: Prevention and Therapy By:, CINAHL Nursing Guide, October 21, 2016. Hentet 14.12.17 fra:

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell				Side: 10 Av: 16
Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeratri SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T702563&site=nup-live&scope=site>

13. Sibbald, R. G. et al (2016). Assessment and management of pressure injuries for the interprofessional team. Third edition. Toronto (ON): Registered Nurses' Association of Ontario (RNAO); 2016 May. 160 p. Hentet 14.12.17 fra: <https://guideline.gov/summaries/summary/50445/assessment-and-management-of-pressure-injuries-for-the-interprofessional-team-third-edition?q=lumbar+OR+spinal+injury+OR+cervical>

14. VAR Healthcare: <https://www.varnett.no/>

Metoderapport

1	
VBP: Nakke- og rygglidelser –kortversjon	
OMFANG OG FORMÅL	
1	Overordnede mål er: Likeverdig og optimal behandling til alle pasienter med lidelse i spinalkanalen på det cervikale, thorakale og/ eller lumbale nivå.
2	Helsespørsmål(ene) i VBP-en er: Hvordan gi god sykepleie til pasienter med lidelser og skader i nakke og rygg.
3	Populasjonen (pasienter, befolkning osv) VBP-en gjelder for: Voksne pasienter med lidelser og skader i spinalkanalen på cervikale, thorakale og/eller lumbale nivå(er).
INVOLVERING AV INTERESSETER	
4	Arbeidsgruppen som har utarbeidet VBP-en har med personer fra alle relevante faggrupper (navn, tittel og arbeidssted noteres): Utarbeidet den veiledende behandlingsplanen i 2016: Katrin Lindeflaten, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS Rikshospitalet Nina Rustad, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS Ullevål

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell				Side: 11 Av: 16
Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatris SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

	<p>Revidering av den veiledende behandlingsplanen i 2018:</p> <p>Hanne E. von Hirsch, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS Ullevål</p> <p>Nina Rustad, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS Ullevål</p> <p>Silje Antonsen, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS Ullevål</p> <p>Silje Hendnes Tønseth, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS Rikshospitalet</p> <p>Oversettelse til ICNP i 2023:</p> <p>Marte Elisabeth Doyle Nilsen, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS RH</p> <p>Lokaltilpasset til SSHF 2024: Av Karen-Elise Eriksen Svendsen, My Malin Sahlin Torstveit, Astrid Øen Birkeland, Berte Mørland</p> <p>Fjernet VAR prosedyrer og andre lokale prosedyrer for OUS og erstattet disse med SSHF prosedyrer der det har vært relevant. Har fortrinnsvis valgt foretaksprosedyrer, men har i noen tilfeller lagt inn lokale prosedyrer etter enighet i gruppen. Det skal jobbes med å gjøre noen prosedyrer til foretaksprosedyrer.</p> <p>Har valgt å melde inn et diagnosebehov for klargjøring til operasjon. Har derfor valgt å ta dette ut av risiko for infeksjon, Og lage to problemstillinger for å synliggjøre bedre.</p> <p>Har valgt å ta bort problemene/diagnosene svekket sirkulasjon og endret respirasjon, da vi ser at for det for denne pasientgruppen vil være lite sannsynlig at det er et behov for disse selvstendig. Tiltaket som tar for seg NEWS er det refransekoder på, og vi har da valgt å legge det opp til problemet risiko for infeksjon.</p> <p>Har valgt å slå sammen nevrologisk utfallsymtom og risiko for skade. Velger da risiko for skade som problem. Ønsker også å gjøre tiltakene mer generell og ta bort pre og post tiltakene. De fleste pasientene skal ikke opereres, men observeres.</p> <p>Endret punktet om utskrivning, til bedre ordvalg, meldt inn begrep.</p>
5	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen (pasienter, befolkning osv) som VBP-en gjelder for:</p> <p>Det er ikke forsøkt å innhente synspunkter og preferanser fra målgruppen. Den veiledende behandlingsplanen er utarbeidet ut fra arbeidsgruppens egne erfaringer med pasientgruppen.</p>

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell			Side: 12 Av: 16
Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatris SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

6	<p>Målgruppe er klart definert:</p> <p>Sykepleiere som arbeider med pasienter som har lidelser og skader i spinalkanalen på cervikale, thorakale og lumbale nivå(er).</p> <p>Behandlingsplanen er laget i 2 versjoner da den korte er beregnet for pasienter med lettere kirurgiske inngrep med kort liggetid. Den generelle er i større grad knyttet til pasienter med varige/kroniske nevrokirurgiske lidelser i nakke eller rygg, spesielt gjelder dette traumepasientene med tverrsnittskader og andre pasienter med andre tilleggslidelser og pleiebehov.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
7	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnet:</p> <p>Litteratursøk gjennomført på medisinsk bibliotek OUS 06.09.17 Cervikale og lumbale lidelser, (se søkehistorikk). Utført av bibliotekar. Alle søk ble gjennomlest og kritisk vurdert av Hanne E. von Hirsch, Nina Rustad, Silje Antonsen og Silje Hendnes Tønseth. I tillegg ble det søkt etter retningslinjer ved den europeiske og nord-amerikanske foreningen for nevrosykepleiere.</p> <p>Litteratursøket ble gjort i 2017, siden den gang er gruppen som først initierte og utarbeidet behandlingsplanen og som initierte et nytt systematisk søk utskiftet. Derfor har revideringen tatt tid.</p>
8	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnet er:</p> <p>Det er valgt litteratur som beskriver sykepleietiltak til pasienter som har lidelser i spinalkanalen på cervikale, thorakale og lumbale nivå(er), med fokus på retningslinjer og systematiske oversiktsartikler.</p>
9	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnet er:</p> <p>Det er gjort en systematisk litteraturgjennomgang av litteraturen som ble funnet. Resultatene er vurdert med bakgrunn i lang erfaring med denne pasientgruppen.</p>
10	<p>Metodene som er brukt for å utarbeide anbefalingene er:</p> <p>Litteraturen ble lest av Hanne E. von Hirsch, Nina Rustad, Silje Antonsen og Silje Hendnes Tønseth. Anbefalinger og tiltak er oppnådd ved konsensus hos gruppen, på bakgrunn av litteraturen og gjennom høring hos relevante fagpersoner/eksperter.</p> <p>Veiledende plan er i juni 2023 oversatt til ICNP-kodeverket av Marte Elisabeth Doyle Nilsen.</p> <p>Allerede oversatt versjon fra HelseNord Snowmed CT søkemonitor og forenklet søkemonitor er benyttet for å finne kodede diagnoser, utkomme og intervensjoner/tiltak.</p>

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell			Side: 13 Av: 16
Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatris SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

11	<p>Helsemessige fordeler, bivirkninger og risikoer er tatt i betraktning ved utarbeidelsen av anbefalingene:</p> <p>Anbefalte tiltak er vurdert til å gi pasienten en sikker og kvalitetsmessig god pleie.</p>
12	<p>Det fremgår tydelig hvordan anbefalingene henger sammen med kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>ICNP er valgt på grunn av overgang til Dips Arena.</p> <p>Enkeltiltak er lenket til litteraturen ved tallreferanser i teksten.</p>
13	<p>VBP-en er blitt vurdert eksternt av eksperter før publisering:</p> <p>Ved oversettelse til ICNP i 2023:</p> <p>Erik Martinsen Kvisle, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS RH</p> <p>Høring til interne eksperter i arbeidet med utarbeidelse av den veiledende behandlingsplanen i 2016:</p> <p>Lise Anholt, sykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS RH</p> <p>Ingvild Omdal Erichsen, fagutviklingssykepleier, ortopedisk avdeling, OUS US</p> <p>Egil Gjerde, spesialfysioterapeut, nevrokirurgisk avdeling, OUS RH</p> <p>Erik Martinsen Kvisle, fagutviklingssykepleier, nevrokirurgisk avdeling, OUS RH</p> <p>Stine Malerød, spesialfysioterapeut, nevrokirurgisk avdeling, OUS RH</p> <p>Linda Nordgulen, fagutviklingssykepleier, ortopedisk avdeling, OUS US</p> <p>Marianne Stavseth, fagutviklingssykepleier, ortopedisk avdeling, OUS US</p> <p>Trine Marie Wikander, fagutviklingssykepleier, nevrologisk avdeling, OUS US</p>
14	<p>Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VBP-en er:</p> <p>Marte Elisabeth Doyle Nilsen. Oppdatering er planlagt i løpet av 2023.</p>
KLARHET OG PRESENTASJON	
15	<p>Anbefalingene er spesifikke og tydelige:</p> <p>De veiledende behandlingsplanene har vært til gjennomlesning hos et utvalg sykepleiere i avdelingen (ved begge lokalisasjoner), og alle punkter i nåværende versjon ble funnet forståelige. Arbeidsgruppen har jobbet med planen i klinikken selv, etter tilbakemeldinger fra ansatte i begge avdelinger er behandlingsplanen revidert slik at den er mer forståelig, spesifikk og entydig.</p>

		Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell			Side: 14 Av: 16
Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA, Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatris SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

16	De ulike mulighetene for håndtering av tilstanden eller helse spørsmålet er klart presentert: Alternativene er beskrevet i form av tiltak/forordninger. De aktuelle tiltak og forordninger for håndtering av tilstanden velges ut tilpasset hver enkelt pasient ut fra hans/ hennes problemstillinger og behov i pasientens individuelle behandlingsplan.
17	De sentrale anbefalingene er lette å identifisere: VBP må tilpasses den enkelte pasient. Alle ICNP og enkeltforordninger er relevante for pasientgruppen.
ANVENDBARHET	
18	Faktorer som hemmer og fremmer bruk av VBP-en: VBP er etterspurt i avdelingen. VBP-en er konkret i sine enkeltforordninger, men kan nok oppleves som omfattende. Det er viktig med tilbakemeldinger, evaluering og revidering av VBP slik at den lar seg anvende i klinikken.
19	Hvilke råd og/eller verktøy for bruk i praksis er VBP-en støttet med: E-håndbok og VAR, og andre VBP (smerte, kvalme, fall).
20	Potensielle ressursmessige konsekvenser ved å anvende anbefalingene er: Ikke vurdert. Det antas at pasienten vil oppleve større kontinuitet og en mer standardisert pleie.
21	Kriterier for etterlevelse og evaluering: Aktiv implementering i klinikken. Etterspørre VBP.
REDAKSJONELL UAVHENGIGHET	
22	Synspunkter fra finansielle instanser har ikke hatt innvirkning på innholdet i VBP-en: Nei
23	Konkurrerende interesser i arbeidsgruppen bak VBP-en er dokumentert og håndtert: Nei

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell				Side: 15 Av: 16
Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA ,Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatrici SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Sett inn Dokumentasjon av søk her <https://ehandboken.ous-hf.no/api/File/GetFile?entityId=112686>

PICOSKJEMA VEILEDENDE PLAN

<https://ehandboken.ous-hf.no/api/File/GetFile?entityId=112685>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende plan for sykepleiepraksis: Nakke og rygg - generell				Side: 16 Av: 16
Dokument-id: I.1.1.7.4-6	Utarbeidet av: OUS. Lokaltilpassing av Astrid Øyen Birkeland, 2C SSA ,Karen-Elise Eriksen Svendsen 2C SSA, My Malin Sahlin Torstveit 3C SSA	Fagansvarlig: Astrid Øyen Birkeland, fagutviklingssykepleier ortogeriatreri SSA	Godkjent dato: 16.09.2025	Godkjent av: På vegne av fagdirektøren Ole Bjørn Kittang	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Klinisk dokumentasjon og pasientadministrasjon/DIPS - elektronisk pasientjournal/Klinisk dokumentasjon av sykepleie/Veiledende behandlingsplaner

Kryssreferanser

Eksterne referanser